

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA

Na osnovu člana 14. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka «Službeni glasnik BiH» broj 22/00), člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06) i člana 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2007. GODINU GRAĐANSKE DEMOKRATSKE STRANKE BiH

Broj: 03-07-6- 3410/08
Sarajevo, 05.05.2009. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS REVIZIJE.....	5
3.1. Predmet revizije.....	5
3.2. Cilj revizije.....	5
3.3. Obim revizije.....	5
4. PRETHODNE REVIZIJE.....	5
5. NALAZI REVIZIJE I PREPORUKE.....	6
5.1. NALAZI.....	6
5.2. PREPORUKE.....	8
KOMENTAR.....	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansijskog poslovanja u Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine izvršila je reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Građanske demokratske stranke BiH za 2007. godinu.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo obavili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garancije da je stranka postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Utvdili smo da Građanska demokratska stranka BiH u izvještajnom periodu nije postupala u skladu sa odredbama člana 3. stav (4), člana 8. stav (1) i člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaji ukazuju da je Građanska demokratska stranka BiH postupala u 2007. godini u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansijskog poslovanja u Centralnoj izbornoj komisiji BiH (u daljem tekstu: Služba za reviziju) je izvršila reviziju godišnjeg finansijskih izvještaja Građanske demokratske stranke BiH za 2007. godinu.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 14. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka i članom 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 61/06) i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 103/08).

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Građanske demokratske stranke BiH je iskazala prihode u iznosu od 237.578,00 KM, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Red.br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u ukupnom prihodu %
1	Članarina	11.148,00	4,70%
2	Prilozi fizičkih lica	87.426,00	36,80%
3	Prilozi pravnih lica	15.542,00	6,54%
4	Prihodi od imovine	41.443,00	17,44%
5	Prihodi od pr.lica	0,00	0,00%
6	Prihodi od poklona	51.000,00	21,47%
7	Prihodi iz budžeta	12.816,11	5,40%
8	Ostali prihodi ¹	18.203,00	7,65%
	Ukupni prihodi:	237.578,00	100,00%

U godišnjem finansijskom izvještaju Građanska demokratska stranka BiH je iskazala ukupne rashode u iznosu 196.396,00 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Građanska demokratska stranka BiH. Skraćeni naziv stranke je GDS BiH.

Politička stranka Građanska demokratska stranka BiH je registrovana 20.07.1990. godine kod Višeg suda u Sarajevu pod brojem: R -1-14/90.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, Titova 9a.

¹ U ostale prihode stranka je uključila uplate od strane Kaligrafa d.o.o. Sarajevu u iznosu od 12.000,00 KM na ime renoviranja oštećenog poslovnog prostora GDS BiH, na ime plaćenih komunalija 5.760,00 KM od strane Crvenog križa FBiH i ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 443,00 KM.

Za zastupanje stranke ovlašteni su Ibrahim Spahić, predsjednik, Anton Štitić, dopredsjednik, Čaušević Nusret, sekretar i Ahmed Halilović, direktor direkcije. Osoba ovlaštena za podnošenje finansijskih izvještaja za 2007. godinu je Ibrahim Spahić, predsjednik.

Organizacionu strukturu stranke GDS BiH čine:

- Glavni odbor,
- šest kantonalnih vijeća i
- 35 opštinskih odbora.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj GDS BiH za 2007. godinu, i to sljedećih organizacionih djelova:

- Glavni odbor GDS Sarajevo,
- Opštinski odbor Doboj-Istok,
- Opštinski odbor Mostar i
- Opštinski odbor Tuzla.

Cilj revizije je da se prikupi dovoljno relevantnih dokaza kako bi se moglo izraziti mišljenje o tome da li je GDS BiH u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Obim revizije finansijskog izvještaja GDS BiH obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i način trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na prihode od priloga fizičkih i pravnih lica, prihoda od imovine, prihoda od poklona, kao i prihode iz budžeta.

4. PRETHODNE REVIZIJE

Revizija finansijskih izvještaja ove političke stranke se obavlja drugi put. Prvi put je izvršena revizija godišnjeg finansijskog izvještaja za 2004. godinu, kada je utvrđeno da je stranka prekršila odredbe člana 3. stav (4), člana 6, člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Izvršeni su pregledi godišnjeg finansijskog izvještaja za 2005. i 2006. godinu i izdati su izvještaji o pregledu sa nalazima revizije i mišljenjem revizora da je stranka postupala suprotno odredbama člana 11. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Realizovane preporuke:

Stranka je ispoštovala preporuke date u izvještaju o reviziji u dijelu koji se odnosi na odredbe člana 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Stranka nije ispoštovala preporuke date u izvještajima o reviziji i pregledu koje se odnose na odredbe člana 3. stav (4) i člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

5. NALAZI REVIZIJE I PREPORUKE

5.1. NALAZI

- a) **Na osnovu obavljene revizije finansijskog izvještaja, utvrđeno je da je GDS BiH prekršila odredbe člana 3. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.²**

Građanska demokratska stranka je ostvarila i u finansijskom izvještaju iskazala prihod od imovine u iznosu od 41.443,00 KM.

Prihod od imovine u ukupnom prihodu koji je stranka u finansijskom izvještaju (na obrascu 3) iskazala u iznosu od 237.578,00 KM, učestvuje sa 17,44 %. U strukturi prihoda, stranka je iskazala 51.000,00 kao prihod od poklona, odnosno nenovčane donacije po osnovu usluga koje stranka nije imala obavezu platiti.

Revizijom je utvrđeno da prihod od poklona, koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju nije iskazan u poslovnim knjigama stranke, niti troškovi koji bi proistekli iz usluga na koje se stranka poziva³. Prema izjavi ovlaštene osobe iz stranke,⁴ fizička lica su kao aktivisti i članovi stranke obavljali poslove za stranku bez naknade, i bez ispostavljanja računa za pružene usluge, a vrijednost usluga je utvrđena proizvoljnom procjenom.

Stranka takođe nema sklopljene ugovore sa fizičkim licima o obavljanju poslova koje je navela na obrascu 3-e finansijskog izvještaja koji je dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH⁵.

Kako stranka ne posjeduje relevantne dokaze da je ostvarila prihod od poklona u iznosu od 51.000,00 KM niti je revizijom poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije stranke bilo moguće utvrditi takav prihod, može se zaključiti da ukupan prihod stranke iznosi 186.578,00 KM.

Prihod od imovine u stvarnom prihodu stranke učestvuje sa 22,21 % i za 2,21%, odnosno 4.123,37 KM je veći od prihoda od imovine koji stranka u skladu sa članom 3. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka mogla koristiti za svoje finansiranje.

Kako 20% od ukupno ostvarenog prihoda iznosi 37.315,60 KM, stranka je razliku između dozvoljenog i ostvarenog prihoda od imovine u iznosu od 4.123,37 KM bila dužna dati u dobrotvorne svrhe.

- b) **Na osnovu obavljene revizije finansijskog izvještaja, utvrđeno je da je GDS BiH prekršila odredbe člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.⁶**

Stranka je od tri pravna lica čija je djelatnost isključivo neprofitna primila priloge u ukupnom iznosu od 2.026,00 KM i to:

² Godišnji prihod stranke od imovine u vlasništvu političke stranke ne smije preći 20% iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke. U roku od 30 dana nakon podnošenja finansijskog izvještaja u skladu s članom 11., prihod koji je veći od navedenih 20% stranka daje u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom.

³ Uvidom u konta Glavne knjige stranke, i obrasce 4-1 (režijsko-administrativni troškovi) za niže organizacione dijelove stranke, nisu evidentirani troškovi na osnovu pruženih usluga stranci od strane fizičkih lica, kao ni prihodi ostvareni od primanja navedenih- neprofitnih usluga u vidu donacija i slično.

⁴ Izjava Ovlaštene osobe Ahmeda Halilovića broj: 04-41/08 od 05.11.2008. godine

⁵ Da bi politička stranka angažovala fizičko lice za obavljanje poslova, obavezna je sa fizičkim licem zaključiti ugovor o djelu u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima ili ugovor o povremenim i privremenim poslovima u skladu sa Zakonom o radu.

⁶ Državni, entitetski i kantonalni organi, organi opštinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna preduzeća, humanitarne organizacije, preduzeća koja su po samoj svojoj djelatnosti isključivo neprofitna, vjerske zajednice, kao i privredna udruženja i kojima su uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu da finansiraju političke stranke.

- Odbojkaški savez kantona Sarajevo u iznosu od 1.500,00 KM,
- Centar za kulturu Zavidovići u iznosu od 409,00 KM i
- Centar za kulturu Gradiška u iznosu od 117,00 KM

koji su stranci odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka zabranjeni⁷.

c) Na osnovu obavljene revizije finansijskog izvještaja, utvrđeno je da je GDS BiH prekršila odredbe člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.⁸

- Stranka je bez relevantne dokumentacije i bilo kakvih evidencija u poslovnim knjigama, u godišnjem finansijskom izvještaju za 2007. godinu koji je dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH iskazala prihod od poklona u iznosu od 51.000,00 KM. Takođe stranka u poslovnim knjigama niti u finansijskom izvještaju (na obrascu 4-1 režijsko administrativni troškovi) nije iskazala troškove koji bi zaista nastali da su stranci pružene usluge na koje se stranka poziva, prilikom iskazivanja prihoda od poklona.⁹
- U finansijskom izvještaju (obrascu 2.- pregled prometa svih transakcijskih računa) za opštinski odbor GDS BiH Doboj-Istok nisu pravilno iskazani podaci za transakcijski račun broj 1322800309984758 otvoren kod Tuzlanske banka, što nije u skladu sa odredbama članom 11. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka. Stanje na ovom računu na dan 01.01.2007. godine iskazano je na pomenutom obrascu u iznosu od 8,00 KM, dok je stanje na izvodu broj 1 sa transakcijskog računa iznosilo 92,42 KM. Stanje na obrascu na dan 31.12.2007. godine iskazano je u iznosu od 45,00 KM, dok je stvarno stanje na isti dan prema podacima sa izvoda broj 25 iznosilo 18,42 KM.

Troškovi predizborne kampanje za načelnika opštine Novo Sarajevo

Građanska demokratska stranka BiH je postupila u skladu sa odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, odnosno u svrhu izborne kampanje je potrošila 14.010,00 KM.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM¹⁰ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Građanska demokratska stranka BiH je mogla potrošiti 18.897,30 KM.

⁷ Odbojkaški savez kantona Sarajevo uplatio je 1.500,00 KM na transakcioni račun Glavnog odbora GDS BiH broj: 1291011000235874 kod HVB Central Profit Banka (Izvod broj 42), dok su ostala dva priloga nastala po osnovu stranci otpisanih obaveza.

⁸ U skladu sa članom 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka je dužna da vodi evidencije o svojim prihodima i rashodima, a u skladu sa odredbama člana 11. stav (3) da finansijske izvještaje podnosi u formi koju je odobrila Centralna izborna komisija BiH

⁹ Na obrascima 4-1 režijsko-administrativni i ostali troškovi godišnjeg finansijskog izvještaja nisu iskazani troškovi nastali primanjem usluga na osnovu kojih je stranka u finansijskom izvještaju iskazala prihod, jer ih navodno nije imala obavezu platiti.

¹⁰ Član 15.10 stav 2. istog člana propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

5.2.PREPORUKE:

GDS BiH se preporučuje da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da postupa u skladu sa odredbama člana 3. stav (4), člana 8. stav (1) i člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, i to:*
 - *da se finansira u okviru izvora propisanih članom 3. Zakona,*
 - *da ne prima zabranjene priloge,*
 - *da vodi računa o svojim prihodima i rashodima, i*
 - *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

KOMENTAR

U ostavljenom roku Građanska demokratska stranka BiH se nije očitovala na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2007. godinu.

Zahvaljujemo se ovlaštenoj osobi za podnošenje finansijskih izvještaja Građanske demokratske stranke BiH na dobroj i korektnoj saradnji tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja.

Mr. Hasida Gušić, šef Službe

Andan Nevenko, revizor

Anela Burdžović-Kapić, pomoćnik revizora